

‘Kalhygget: Take your Wounds to the Wounded Land’ – An Art Walk Guide

Jan Boelhouwers, 2026

Introduktion

Denna fältguide är ett tillägg till utställningen med samma titel på UKK Galleri 2, Uppsala, 30/5-14/6 2026. Den inbjuder dig att gå ut och besöka installationerna på riktigt. Inte minst inbjuder promenaden dig också att delta och lägga till dina egna verk!

Svenska kalhuggningsmetoder är flitigt omtalade i media, inte minst internationellt. Beskrivet som ekocid har "Kalhygget" blivit en metafor för skogsbrukets destruktiva inställning till jorden. Själva ordet riskerar att bli en överanvänd kliché som inte längre berör oss.

"Kalhygget" är också en metafor för kalhuggningen av vår inre livskoppling till naturen, med markens naturliga utveckling och dess lärdomar till vår själ. Den pekar på förlusten av vår förmåga till relation och gemenskap med varandra och vår levda miljö, i takt med att vår upplevda livsupplevelse översköljs av stress.

I årtal utvecklade konstnären en djup personlig relation till skogen bakom sitt hem. Den lärde mig många saker, tills denna skog plötsligt kalhuggs av Svenska kyrkan 2020. Under fem år bedrev han ett intensivt projekt för att dokumentera "vad händer om du tar dina egna sår till denna sårade mark?" Med hjälp av journalföring, fotografi och små installationer på den kalhuggna marken presenterar utställningen resultat av en utvecklande relation med denna 'Kalhygge'. Ett samarbete med Eva Douhan Lundqvist och hennes fribroderigrupp bidrar med väsentliga aspekter av läkning och mark till verket.

Utställningen behandlar teman som minne och förlust, slutet på tillhörighet, djupa historier om moränmarken, rötter och stenar. Främst handlar den om hur en personlig läkning och läkning av den ödelagda marken kan ske i en ömsesidig process av erkännande och att inte förneka skadan varken hos sig själv eller marken.

Hur man tar sig dit och ruttkarta (nästa sida)

Ta regionalbuss 848 till Heby/Sala och gå av vid Lilla Ålbo busshållplats, ca 5 km efter Vänge kyrka.

Följ den svarta vägen på kartan förbi Lilla Ålbo-husen och längs grusvägen. Vid T-korsningen med en grusväg sväng vänster. Vid nästa korsning följ vägen mot bommen och in i skogen. Här finns det parkering till max 3 bilar. Vägen som svänger till höger leder till privat mark.

Platserna som beskrivs längs konstvandringen på nästa sida är markerade på kartan med nummer.

Installationsområden 1-3

Installationsplatserna utvecklades under en femårsperiod efter kalhuggningen 2020. Först fanns det fyra. Plats 2 övergavs efter de första två åren, Plats 1 utvecklades under hela fem år som huvudplats och är placerad längs vägen. Plats 3 behöll jag privat, mer experimentell och är svårare att nå. Plats 4 väntar fortfarande.

Jag rekommenderar att du följer vägen till Plats 1 först, utforskar Plats 2 och betraktar den som din egen lekplats för bidrag. Besök Plats 3 på vägen tillbaka om du är sugen på att gå genom högt gräs.

Längs vägen kommer du att möta olika varelser och markörer. Vissa kan vara *Sieidi* (sv. Sejd), det vill säga heliga naturstenar med krafter i samisk kultur. De flesta är (föga förvånande) kopplade till nordlig ursprungskultur och födda ur min egen stenålderslek. De är *Tukiliik*: föremål som har betydelse, eller *Inukshuk*: det som agerar i egenskap av människa (Inuit). Du kan hitta en *Huldustein* där *Huldustefolket* (det gömda folket) bor (färöarna). Men var medveten om att även en enda sten kan ha kraft och vara en *Tunillarvik*.

Plats 1 "Byn"

Detta är konstvandringens huvudplats. Den är placerad i form av en amfiteater i en kurva på grusvägen. Som på alla platser låg marken ödelagd med mycket slöseri av grenar, uppgrävda rötter och stenar. Huvudarbetet här var att röja slöseriet och återställa en känsla av värdighet till denna plats. Med röjningen kom en öppning till en känsla av plats, ett möte med "detta", sedan ett ömsesidigt berättande som gradvis utvecklades under en period av fem år.

Berättandet är en utveckling genom rörelse. Det som behöver berättas är givet. Min mänskliga handlingskraft är det som kan manifesteras sig. Det är en handling av kroppen-i-process som reser sig ur en känd upplevelse.

Många stenvarelser reste sig. Var och en har en unik personlighet, en unik röst värd att lyssna på. Tillsammans reser de sig som invånare i Byn. Detta land är inte dött, det gör anspråk på sin rätt att existera. Det gör anspråk på sin rätt att bli till, att utvecklas till sin egen mogna varelse.

Tillbringa tid här. Låt platsen verka på dig. Beträd med respekt om du känner dig inbjuden.

Plats 2 'Morainland'

Ett öppet moränland. Morän är det grova blockiga material som det ca 2 km tjocka istäcket från den senaste istiden lämnade kvar i regionen (och stora delar av Sverige). I Uppland, efter att isen drog sig tillbaka, sänktes landet under Östersjön. Det har gradvis stigit med en hastighet av ca 5 m per 1000 år. När Östersjökusten gradvis rörde sig österut, sköljde strömmar och vågor ut leran ur moränen och lämnade den i dalarna där jordbruksfälten nu finns. Högre områden lämnades kvar som blockiga täcken eller kal berggrund (hällmark).

Den kalhuggna marken blottar marken som den var när den uppstod efter istiden, innan skogarna tog över. Det är ett urland, rått, böljande i stora högar av block. Ett besök på Plats 2 får dig att beträda detta mer öppna urland. Skogsbruket har stört ytan kraftigt och många geologiska särdrag vid ytan har försvunnit. Nya träd har planterats, gräs och vildvuxen växtlighet har invaderat. Marken är fortfarande mycket störd.

Vissa installationer finns här. En enkel stenålderslekplats för barn. Gå in och känn dig som hemma. Var i rörelse, förlora dig själv på en plats där tiden inte längre räknas. Utan mål eller mål återuppbygger du din relation med marken och finner tillhörighet.

Plats 3 "Amfiteatern"

Cirka 50 m innan Lilla Ålbo'vägen' möter T-korsningen med grusvägen ser du till vänster (norr) en rad med 2 m höga trädstubbar som går uppför genom högt gräs. Den markerar en dåligt synlig stig som leder längs vänster sida av den skogsklädda klippformationen och ner i en fördjupning som leder västerut. Om du kommer så här långt, och fortfarande följer trädstubbar, ser du några installationer längs stigen, på trädstubbar och en större utställning till vänster. Detta är plats 3. Den har också en amfiteaterform och har många rot- och steninstallationer.

Platsen har en helt annan karaktär än Plats 1. Dess morän är mycket grov och platsen har en oavslutad vildhet över sig. Vild, inte kaos. Vild står för egensinnig i mitt ordförråd. Denna plats bjuder in min vildhet. Den inbjuder till ett vrål från magen, den vilda tillväxten av rötter blottad. Detta borde aldrig ha hänt, men observera ett trädets vildhet i mörkret. Dess livssökande djupt ner har gett det näring, styrka och form. Var ett träd och lär.

Och, som överallt, se djupt in i naturen hos varje sten du hittar. Konsten finns där. Den som kom hit lärde sig av elementen, av att engagera sig, resultatet är sekundärt. Känn dig själv välkommen! Take your wounds to the wounded land.